

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

11.12.2007

B6-0545/2007

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

komission julkilausuman johdosta

työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan mukaisesti

esittäjä(t): Hanna Foltyn-Kubicka, Ryszard Czarnecki, Brian Crowley, Inese Vaidere, Ģirts Valdis Kristovskis, Roberts Zile ja Ewa Tomaszewska

UEN-ryhmän puolesta

EU:n ja Kiinan ihmisoikeusvuoropuhelusta

Euroopan parlamentin päätöslauselma EU:n ja Kiinan ihmisoikeusvuoropuhelusta

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Pekingissä 28. marraskuuta 2007 pidetyn Kiinan ja EU:n 10. huippukokouksen yhteisen julkilausuman,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien alivaliokunnan 26. marraskuuta 2007 järjestämän julkisen kuulemistilaisuuden, jossa käsiteltiin Kiinan ihmisoikeustilannetta ennen olympialaisia,
- ottaa huomioon EU:n ja Kiinan välisen ihmisoikeusvuoropuhelun kierrokset, jotka käytiin Pekingissä 17. lokakuuta 2007 ja Berliinissä 15.–16. toukokuuta 2007,
- ottaa huomioon 6. syyskuuta 2007 antamansa päätöslauselman ihmisoikeusvuoropuhelujen toiminnasta ja ihmisoikeuksia koskevista kolmansien maiden kuulemisista,
- ottaa huomioon 15. helmikuuta 2007 antamansa päätöslauselman Kiinan hallituksen ja Dalai Laman edustajien vuoropuhelusta,
- ottaa huomioon EU:n ja Kiinan suhteista 7. syyskuuta 2006 antamansa päätöslauselman sekä aikaisemmat Kiinaa koskevat päätöslauselmasa,
- ottaa huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien olympiarauhan, jonka YK:n yleiskokous hyväksyi 31. lokakuuta 2007 (GA/10650) ja jossa kehoitetaan YK:n jäsenvaltioita tarkkailemaan ja edistämään rauhaa olympiakisojen aikana,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 103 artiklan 2 kohdan,
 - A. ottaa huomioon, että mahdollinen päätös ihmisoikeusvuoropuhelun aloittamisesta tehdään tiettyjen neuvoston hyväksymien kriteereiden perusteella ja siinä otetaan erityisesti huomioon EU:n vakavat huolenaiheet kyseisen valtion ihmisoikeustilanteesta, sen viranomaisten aito sitoutuminen ihmisoikeustilanteen parantamiseen tämän vuoropuhelun yhteydessä sekä ihmisoikeusvuoropuhelun mahdolliset myönteiset vaikutukset ihmisoikeustilanteeseen,
 - B. katsoo, että Pekingin vuoden 2008 olympialaisten olisi oltava historiallinen tilaisuus parantaa Kiinan ihmisoikeuksia,
 - C. ottaa huomioon Kansainvälisen olympiakomitean päätöksen järjestää vuoden 2008 olympialaiset Pekingissä sekä Kiinan hallituksen kansainväliset sitoumukset, jotka on kirjattu "Pekingin lupauksiksi" kutsuttuun asiakirjaan, jossa vahvistetaan tärkeimmät keinot Kiinan ihmisoikeustilanteen parantamiseksi, siten että annetaan itsenäiselle

kansalaisyhteiskunnalle enemmän tilaa toimia, parannetaan tiedonsaantia, tuetaan kansallisia uudistuksia ja seurataan ihmisoikeustilanteen edistymistä,

- D. pitää valitettavana, että Kiinan hallitus ei ole toistuvista ilmoituksistaan huolimatta vielä ratifioinut kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevaa kansainvälistä yleissopimusta (ICCPR),
- E. pitää EU:n ja Kiinan strategista kumppanuutta erittäin tärkeänä EU:n ja Kiinan suhteille ja katsoo, että aidon strategisen kumppanuuden on perustuttava molempien tunnustamiin yhteisiin arvoihin, mutta ottaa huomioon, että demokraattisia uudistuksia, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja oikeusvaltion periaatetta koskeva kysymys varjostaa EU:n ja Kiinan kauppa- ja taloussuhteita,
- F. katsoo, että EU:n ja Kiinan välisen suhteen olisi demokraattisten arvojen ohella rakennuttava uskottavuuden, vakauden ja vastuullisuuden muodostamalle perustalle,
- G. ottaa huomioon, että Kiinan kirjasi maaliskuussa 2004 perustuslakiinsa määräyksen, jonka mukaan valtio kunnioittaa ihmisoikeuksia ja takaa ne; ottaa huomioon, että Kiina on allekirjoittanut kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (ICCPR), mutta ei ole vielä ratifioinut sitä,
- H. ottaa huomioon, että Kiinan lupaus parantaa ihmisoikeustilannetta ja erityisesti lehdistönvapautta oli yksi tärkeimmistä tekijöistä, joiden perusteella Kansainvälinen olympiakomitea päätti järjestää vuoden 2008 olympialaiset Pekingissä;
- I. ottaa huomioon jatkuvasti saatavat huolestuttavat tiedot poliittisista vangitsemisista, jotka kohdistuvat erityisesti toimittajiin, ihmisoikeusaktivisteihin sekä uskonnollisten ja etnisten vähemmistöjen jäseniin, väitetyistä kidutuksista, laajalle levinneestä pakkotyövoiman käytöstä, kuolemanrangaistuksen yleisestä käytöstä sekä uskonnon-, sanan- ja lehdistönvapauden järjestelmällisestä tukahduttamisesta,
- J. ottaa huomioon, että Google, Yahoo ja monet muut Internet-portaalit ovat taipuneet Kiinan viranomaisten asettamiin rajoituksiin ja estäneet pääsyn sellaisille verkkosivuille, joissa arvostellaan Kiinaa ja mainitaan esimerkiksi sanat "Taiwan", "itsenäisyys", "Tiibet" ja "Tiananmen",
- K. ottaa huomioon, että useita niin kutsuttuja nettitoisinajattelijoita, kuten Euroopan parlamentin Saharov-palkinnon saajaksi ehdolla olleet Zeng Jinyan ja Hu Jia, on tuomittu useiksi kuukausiksi vankeuteen tai kotiarestiin,
- L. ottaa huomioon, että Kiina on sijalla 163 Toimittajat ilman rajoja -järjestön viidennen kerran julkaisemassa maailmanlaajuisessa lehdistönvapausluokittelussa, jossa listattiin tänä vuonna kaikkiaan 168 maata, ja se putosi sijalta 159 vuonna 2005; ottaa huomioon, että vuonna 2006 Kiinassa vangittiin 31 toimittajaa ja se on kahdeksantena vuonna peräkkäin eniten toimittajia vanginnut maa,
- M. ottaa huomioon, että koska Kiinan hallitus rajoittaa tietojen saantia Tiibetistä ja sinne pääsyä, ihmisoikeuksien rikkomisen laajuuden tarkka arviointi on vaikeaa,

EU:n ja Kiinan huippukokous

1. ilmaisee pettymyksensä sen johdosta, että ihmisoikeuskysymykset eivät olleet tärkeämmällä sijalla EU:n ja Kiinan huippukokouksen esityslistalla, jotta olisi annettu suurempi poliittinen painoarvo ihmisoikeusasioille, ja siksi, että EU ei käyttänyt lähestyvien olympiakisojen tarjoamaa tilaisuutta käsitellä vakavia huolia Kiinan ihmisoikeustilanteesta;
2. vaatii samalla enemmän johdonmukaisuutta ja jatkuvuutta ihmisoikeuksien, kaupan ja turvallisuuden välille; kehottaa tästä syystä EU:ta varmistamaan, että sen kauppasuhteet Kiinan kanssa vaativat toteutuakseen ihmisoikeusuudistuksia, ja kehottaa tässä yhteydessä neuvostoa laatimaan kattavan arvion ihmisoikeustilanteesta, ennen kuin se tekee mahdollisen uuden kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan puitesopimuksen;
3. vaatii, että EU:n asevientikielto olisi pidettävä voimassa, kunnes ihmisoikeuskysymyksissä on edistytty nykyistä enemmän; muistuttaa EU:n jäsenvaltioille, että asevientä koskeviin Euroopan unionin käytännesääntöihin sisältyy viennin lopullisen kohdevaltion ihmisoikeuksien kunnioittamista koskeva kriteeri;

Kiinan ihmisoikeustilanne ennen Pekingin vuoden 2008 olympialaisia

4. korostaa, että hallituksen on pidettävä lupauksensa Kiinan ihmisoikeustilanteen parantamisesta, jotta olympiakisat voisivat onnistua, sillä olympialaiset ovat rauhan sekä kulttuurien, rotujen ja uskontojen monimuotoisuuden sekä urheilun juhla, ja jotta voidaan varmistaa, että olympialaisissa luodaan pitkän aikavälin perusta nykyistä suuremmalle avoimuudelle;
5. katsoo, että ihmisoikeuksia koskeviin huolenaiheisiin olisi kiinnitettävä entistä enemmän huomiota valmistauduttaessa Pekingin olympialaisiin; toistaa kantanaan, että perustavanlaatuisen yleismaailmallisten eettisten periaatteiden noudattaminen ja sellaisen rauhallisen yhteiskunnan edistäminen, joka pyrkii säilyttämään ihmisarvon, on vahvistettu olympialiikkeen peruskirjan 1 ja 2 artiklassa;
6. korostaa EU:n velvollisuutta toimia yhtenäisesti ja tehdä yhteistyötä kansallisten olympiakomiteoiden ja EU:ssa toimivien olympialaisten virallisten tukijoiden kanssa, jotta voidaan luoda perusta vastuuntuntoiselle käyttäytymiselle valmistauduttaessa olympialaisiin sekä niiden aikana ja jälkeen;
7. on erittäin huolestunut olympialaisiin liittyvän viimeaikaisen poliittisen vainon lisääntymisestä, koska sen kohteena on ollut ihmisoikeuksien puolustajia, toimittajia, asianajajia, vetoomusten esittäjiä, kansalaisyhteiskunnan aktivisteja ja Falun Gong -oppia harjoittavia henkilöitä ja koska näitä henkilöitä pidetään pidätettyinä leireillä tai mielisairaaloissa tai kotiaarestissa, ja kehottaa Kiinan viranomaisia lopettamaan kaikki kyseiset ihmisoikeusrikkomukset;
8. kehottaa Kiinaa toteuttamaan konkreettisia toimia ilmaisunvapauden sallimiseksi ja kunnioittamaan lehdistön, niin kiinalaisten kuin ulkomaistenkin toimittajien, vapautta; ilmaisee erityisesti huolensa siitä, ettei Kiinassa toimivia kansainvälisiä toimittajia

koskevaa uutta asetusta ole pantu täytäntöön, ja kehottaa Kiinan viranomaisia välittömästi lopettamaan tuhansien Internetin ulkomaisten uutis- ja tietosivustojen sensuroimisen ja niille pääsyn estämisen; kehottaa vapauttamaan kaikki toimittajat, Internetin käyttäjät ja nettitoisinajattelijat, jotka ovat Kiinassa vangittuina sen vuoksi, että he ovat käyttäneet oikeuttaan tietoon;

9. kehottaa Kansainvälistä olympiakomiteaa varmistamaan, että Kiina noudattaa lupauksiaan lehdistönvapauden myöntämisestä, ja antamaan mahdollisimman pian poliittisen ilmoituksen Kiinan tilanteesta;
10. vaatii Kiinaa noudattamaan sitoumuksiaan ja velvoitteitaan olympialaisten isäntäkaupunkina, myös julkistamaan isäntäkaupunkia koskevan sopimuksen;
11. kehottaa Kiinan viranomaisia lopettamaan niiden noin miljoonan siirtotyöläisen laissa turvattujen työoikeuksien rikkomisen, jotka työskentelevät Pekingissä suoraan tai epäsuorasti vuoden 2008 olympialaisten valmisteluihin liittyvissä rakennushankkeissa;
12. vaatii, että Kiinan viranomaisten on lakattava loukkaamasta perustavanlaatuista oikeutta asuntoon ja lakattava purkamasta Pekingin asuinalueita ja pakottamasta niiden asukkaita siirtymään muualle rakentaessaan vuoden 2008 olympialaisiin liittyviä kisapaikkoja ja infrastruktuuria;
13. tuomitsee kahden Ranskan uutistoimiston AFP:n toimittajan vangitsemisen 12. syyskuuta, mistä kertoi Human Rights Watch -järjestö, sillä tämä osoittaa, että tammikuussa 2007 ulkomaisia toimittajia varten käyttöön otettuja löyhempiä sääntöjä sovelletaan koko lailla oudosti; ottaa huomioon, että BBC World Servicen reporterilta Dan Griffithsiltä ja seitsemältä ulkomaalaiselta toimittajalta evättiin pääsy tiettyihin paikkoihin ja heidän tietonsa otettiin ylös paikallisilla poliisiasemilla;
14. vaatii kiinalaisille toimittajille samoja tiedonsaantia ja mielipiteen ilmaisua koskevia ehtoja kuin heidän ulkomaisille virkaveljilleen;
15. tuomitsee 42 kielletyn henkilöryhmän, kuten Dalai Laman ja hänen kannattajiensa, toimittajien ja ihmisoikeusaktivistien, merkitsemisen mustalle listalle, mikä estää heitä vierailemasta Kiinassa olympialaisten aikana;
16. kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita ottamaan esiin erityisesti seuraavien ihmisoikeuksien puolustajien tapaukset: Hu Jia ja Zeng Jinyan, jotka olivat ehdolla Euroopan parlamentin mielipiteenvapauden Saharov-palkinnon saajiksi vuonna 2007, Niu Jinping, Zhang Lianying, Cao Dong, Chen Guangcheng, Li Heping, Guo Feixiong, Lu Gengsong Yang Chunlin, Gao Zhisheng ja Gong Haoming;
17. pitää valitettavana, että Tiananmenin aukion mielenosoitusten yhteydessä vangittujen poliittisten vankien vapauttamista koskevassa asiassa ei ole saavutettu merkittävää edistystä, ja pitää niin ikään valitettavana sitä, että Kiinan viranomaiset jättävät edelleen huomiotta pyynnöt, jotka koskevat vuoden 1989 tapahtumien puolueetonta tutkintaa; kehottaa viranomaisia arvioimaan virallisesti uudelleen Tiananmenin aukion tapahtumia;

18. kehottaa Kiinaa antamaan takeet siitä, että sen turvallisuuskoneistoa ei käytetä aktivisteja ja kansalaisyhteiskunnan jäseniä vastaan;
19. kehottaa komissiota, neuvostoa ja kansainvälistä yhteisöä kiinnittämään ihmisoikeustilanteeseen erityistä huomiota olympialaisten valmisteluvaiheessa, niiden aikana ja jälkeen sekä seuraamaan sitä;
20. kehottaa Kiinan viranomaisia uudistamaan valtiosalaisuuksien järjestelmää, sillä se ei ole avoin ja antaa mahdollisuuden rikkoa ilmaisunvapautta ja oikeutta saada tietoa ja vie pohjan hyvältä hallintotavalta ja oikeusvaltion periaatteelta;
21. kehottaa Kiinaa ratifioimaan ILO:n yleissopimukset nro 29 ja 105 pakkotyön poistamisesta; kehottaa Kiinaa antamaan kaikkia vientituotteitaan koskevan kirjallisen sitoumuksen, jonka mukaan tuotteita ei ole tuotettu pakkotyöllä Laogai-leirillä, ja mikäli tällaista vakuutusta ei saada, vaatii komissiota kieltämään tuonnin unioniin;
22. on erittäin huolissaan nykyisestä ilmaisunvapauden ja Internetin vapaan käytön rajoittamisesta; toistaa Kiinan hallitukselle esittämänsä vaatimuksen pidättäytyä ilmaisunvapauden kannattajien pelottelusta, nujertamisesta ja vangitsemisesta riippumatta siitä, kohdistuuko tukahduttaminen toimittajiin vai ihmisoikeusaktivisteihin tai siitä, tekeekö se tiedon käytön mahdottomaksi sulkemalla verkkosivuja, jotka eivät läpäise valtion sensuuria; tuomitsee tästä syystä kansankongressin hyväksymän Internetin sensurointia koskevan lain sekä Internetin sensuurijärjestelmät, jotka tunnetaan yhteisesti ”Kiinan palomuurina”;
23. pyytää suurimpia Internet-yrityksiä Yahoota ja Googlea, jotka ovat taipuneet suoraan tai epäsuorasti Kiinan hallituksen sensuurivaatimuksiin, poistamaan Kiinaa koskevan tiedon levittämislle asetetut rajoitukset;
24. pyytää Kansainvälistä olympiakomiteaa KOK:ta ilmaisemaan mielipiteensä Kiinan ihmisoikeustilanteesta, koska ihmisoikeudet olivat avaintekijä, kun KOK päätti järjestää vuoden 2008 olympialaiset Pekingissä;
25. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden, liittymässä olevien valtioiden ja ehdokasvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, Kiinan kansantasavallan hallitukselle sekä Kiinan kansankongressille sekä Kansainväliselle olympiakomitealle.